

Subsidi de risc durant l'embaràs

La Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL) introdueix, en els articles 25 i 26, la protecció dels drets reproductius abans de la concepció i la protecció de la salut de les treballadores i la seva descendència durant l'embaràs i la lactància. D'acord amb els drets reconeguts en aquesta Llei, sorgeix la contingència o subsidi de risc durant l'embaràs.

Aquest subsidi es defineix en la Llei 39/1999, de 5 de novembre (BOE, 6-11-99) per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral del treballadors i les treballadores. Posteriorment, s'ha desenvolupat en el Reial Decret 1251/2001, de 16 de novembre, mitjançant el qual els regulen les prestacions econòmiques del sistema de la Seguretat Social per maternitat i risc durant l'embaràs.

Si l'avaluació de riscos fa evident l'existència de riscos per a l'embaràs o la descendència i no és possible, tècnicament i objectiva, eliminar aquest risc mitjançant l'adaptació de les condicions o el temps de treball ni mitjançant un canvi de lloc de treball, la legislació preveu la suspensió del contracte per risc durant l'embaràs, amb dret a percebre un subsidi.

Concepte	
Situació de suspensió del contracte de treball quan en una empresa no existeixen llocs de treball exempts de risc per a l'embaràs. Aquesta suspensió ha d'estar sempre relacionada amb agents, procediments o condicions de treball. En aquest sentit, és important diferenciar entre aquella situació en la qual l'evolució clínica de l'embaràs presenta problemes (risc genèric), la qual cosa suposaria una situació d'incapacitat temporal, i aquella situació en la qual la font del problema és l'exposició laboral que genera risc (risc específic) per a la salut de la treballadora o el fetus, que presenta un embaràs clínicament sense problemes, una situació que dóna dret al subsidi de risc durant l'embaràs.	Art. 26.3 LPRL Art. 14 RD 1251/2001
Quines dones tenen dret a la prestació?	
Poden accedir a la prestació el conjunt de treballadores afiliades a qualsevol règim de la Seguretat Social, inclòs el règim especial de les treballadores de la llar, així com el col·lectiu d'autònomes. Per accedir a aquesta prestació és necessari un període mínim de cotització de 180 dies, dins dels 5 anys immediatament anteriors a la data en què s'iniciï la suspensió del contracte. Nota: ens referim sempre a les treballadores afiliades i amb alta al Règim General de la Seguretat Social.	Art. 16 RD 1251/2001

Quantia de la prestació	
El subsidi de risc durant l'embaràs és del 75% de la base reguladora. Aquesta base reguladora és la que correspon a la situació d'incapacitat temporal derivada de contingències comunes.	Art. 15 i 17 RD 1251/2001
Quins documents cal presentar?	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Imprès normalitzat de l'INSS <i>sol·licitud de prestació de risc durant l'embaràs</i>¹. 2. Informe mèdic del facultatiu del servei públic de salut en el qual ha de constar la setmana de gestació i el curs clínic de l'embaràs. 3. Declaració de l'empresa sobre la situació de risc durant l'embaràs. Per a aquesta declaració hi ha un imprès i cal fer-hi constar: activitat i condicions del lloc de treball, categoria professional, risc específic per a l'embaràs al qual està exposada la treballadora i si el lloc de treball està previst o no a la relació de llocs de treball exempts de risc. 4. Certificat mèdic que acrediti la situació d'embaràs i quines condicions del lloc de treball influeixen negativament en la salut de la treballadora o del fetus. Per a l'expedició d'aquest, podem trobar dos supòsits segons l'organisme que gestioni econòmicament la incapacitat temporal per contingències comunes: <ul style="list-style-type: none"> - En aquelles empreses en què la gestió la du a terme l'INSS seran les inspeccions mèdiques d'aquest organisme, excepte en el cas de Catalunya que es fa a través del CRAM². L'accés a aquests organismes es fa mitjançant els CAISS. - En aquelles empreses en què la gestió la du a terme una mútua d'accidents de treball i malalties professionals serà el personal mèdic d'aquest organisme qui emetrà l'informe. 5. Declaració de l'empresa sobre la impossibilitat tècnica i objectiva de canviar de lloc de treball i data de declaració de la situació de suspensió del contracte. Aquesta data l'acorden la treballadora i l'empresa, i mai no podrà ser anterior a la data d'expedició de l'informe mèdic del facultatiu del servei públic de salut (document 1). Per a 	Art. 1 disposició adicional segona RD 1251/2001

¹ Aquest imprès es pot demanar a qualsevol CAISS (Centre d'Atenció i Informació de la Seguretat Social). Per saber quin és el CAISS més proper, truqueu al 900 16 65 65.

² CRAM: Centre de Reconeixement i Avaluacions Mèdiques.

<p>aquesta declaració, hi ha un model de document. D'altra banda, aquesta declaració ha d'anar signada per l'empresa i pel professional sanitari del servei de prevenció que vigila la salut o bé el responsable de prevenció designat per l'empresa.</p>	
<p>Quin organisme reconeix la prestació?</p>	
<p>La Direcció Provincial de l'INSS ha de dictar i notificar resolució expressa sobre el reconeixement del dret a la prestació econòmica.</p>	<p>Art. 21 RD 1251/2001</p>
<p>Quin procediment segueix la Direcció Provincial de l'INSS</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - L'INSS ha de verificar la documentació aportada. - Si l'INSS observa contradiccions en les declaracions o les certificacions presentades, o indicis de possible connivència per obtenir la prestació, podrà sol·licitar un informe a la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Aquest organisme té 15 dies per emetre l'informe. - Aquest procediment està reconegut com a preferent i la resolució de l'INSS ha de ser remesa abans de 30 dies, excepte en el cas que es requereixi informe de la Inspecció de Treball, la qual cosa suposarà una interrupció del còmput del termini anterior. - Si la resolució reconeix la contingència, l'inici del reconeixement serà efectiu a partir de la data assenyalada a l'informe de l'empresa. - Si la resolució denega la contingència es pot presentar reclamació prèvia davant el mateix INSS en el termini dels 30 dies posteriors. 	<p>Art. 21 RD 1251/2001</p>
<p>Compatibilitat del procés de sol·licitud, resolució i prestació d'incapacitat temporal per contingències comunes</p>	
<p>Cal tenir en compte que en el temps que transcorre entre l'elaboració dels documents, el seu lliurament i el temps que l'INSS resol, és compatible amb la situació de baixa per incapacitat temporal per contingència comuna. Si es reconeix la prestació, es farà amb efectes retroactius a la data de suspensió del contracte. En cas que coincideixin ambdues prestacions en el temps, es calcularan les diferències i s'abonarà la quantitat que s'ha deixat de percebre.</p>	
<p>Quan s'extingeix la prestació?</p>	
<p>El subsidi s'abona durant el temps de suspensió per risc, és a dir, durant el temps necessari per garantir la protecció de la seguretat i de la salut de la treballadora embarassada o el fetus. Finalitzarà en qualsevol dels supòsits següents:</p>	<p>Art. 18 RD 1251/2001</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Suspensió del contracte de treball per inici de la contingència de maternitat. - Reincorporació de la treballadora al seu lloc de treball o a un altre de compatible amb el seu estat. - Extinció del contracte de treball d'acord amb les causes legalment establertes. - Mort de la beneficiària. 	
Es pot anul·lar o suspendre la prestació?	
<p>La normativa preveu dos supòsits que poden representar l'anul·lació o suspensió de la prestació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quan la beneficiària hagi actuat fraudulentament per obtenir o conservar el subsidi. - Quan faci qualsevol feina o activitat, per compte propi o d'altri, iniciada amb posterioritat a la suspensió del contracte per risc durant l'embaràs. 	<p>Art. 19 RD 1251/2001</p>

En el següent gràfic podeu veure de forma esquemàtica el complex procediment que ha de seguir la treballadora embarassada o en situació de part recent (no en període de lactància en el qual no és aplicable la situació de suspensió per riscos durant l'embaràs i, per tant, tampoc el corresponent subsidi) per accedir a la percepció de subsidi per risc.

